GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 56.

We Srodę Dnia 14 Lipca 1802

Z Wiednia d. 7. Lipca.

J. C. K. M. raczył swego konsyliarza i magazynowego w Presburgu dozorcę, iako też assessora sądow kommittatow presburskiego, treńczyńskiego i neutraerskiego, Ant: Jakoba de Brauneker, za iego przez 27 lat Nayiaśniey: domowi Austryackiemu czynione przysługi, szczególniey zaś w nadgrodę zasługi dla kraiu w czasie ostatniey woyny, z całem iego potomstwem do godności barona państwa nayłaskawiey wynieść.

Stawka na lotteryą klasyczną 12 kraycarowkami iuż się rozpoczęła; życzący sobie zatem na nią stawić, mogą dostać losow w planie tey lotteryi wzmiankowanych mieyscach.

Często się zdarza, że matki, piastunki i mamki daią chorem, a nawet zdrowem dzieciom dla uspokoienia ich lub sprawienia snu, Mak; gdy atoli Mak iest nayszkodliwszy zdrowiu i często nayokropnieysze sprawuie skutki, ostrzega się przeto każdy, aby tak szkodliwego postępowania z dziecmi poprzestał, inaczey będzie za każdy przeciwny wypadek w naysurowszey odpowiedzi.

Z wewnątrz Austryi odbieramy wiadomość, że tamteysze gubernium i magistrat gratzki dla osłodzenia losu prostych żołnierzy wczasie nadzwyczayney tam drogości, dał niektorym grunta do uprawy, innym pieniężne wsparcie.—Szyper Knetl w Linz należące mu się za przewoz 117 ryn: 30 kr. offiarował z patryotyzmu dla rannych żołnierzy.—Oba te czyny, iako godne uwielbienia, podaiemy do publiczey wiadomości.

D. 1 t. m. umarł tu po długiey chorobie na suchoty Karol Franciszek baron de Daiser na Sylbach, tyrolski landmann, C. K. aktualny konsyliarz i tayny sekretarz, dyrektor taynego nadwornego archiwum i urzędnik w kancellaryi stanu. Pochodził z ślacheckiey familii w Przedaustryi; wszedł w roku 1772 w służbę C. K. i stopniami zasług doszedł do teraźnieyszych godności.

Z Czech donoszą: Dzień 10 t. m. był dla mieszkańcow dobr kameralnych Schlakenwerth iednym z nayweselszych, mieli bowiem szczęście oglądać Nayiaśnieyszą Marya Teressę, siostrę naszego Nayłaskawszego Monarchy, wraz z iey małżonkiem Xciem Antoniem Saskiem, iego siostrą, i hrabią de Turn, ktorzy tam z Karlsbadu dla odwiedzenia szacownego dyrektora de Halla przybyli. Szacowny ten urzęd-

nik, któremu miła ieszcze była pamięć odwiedzin tak wysokich gości przed dwiema laty, ſtarał ich ſię iak nayuroczyściey przyiąć. O godzinie 11 przed południem mieyscy ſtrzelcy wyszli przeciw nim z chorągwiami i muzyką na gościniec karlsbadzki, gdzie zgromadzili ſię wszyscy urzędnicy, duchowieńſtwo, sąd mieyski, mieszczanie i młodzież szkolna. Dway wysłani na przeciw nich kameralni ſtrzelcy dali znać o ich zbliżaniu ſię; przybyli po godzinie 12 i wyſtrzałami z moździerzy przyiętemi zoſtali. Stamtąd cały orszak udał ſię do mieszkania dyrektora, który tak wysokich gości iak tylko mogł naylepiey przyiął. Przy ſtole grała muzyka i z okazyi wiszących na sali portretow J. C. K. Mci i Arcy Xięcia Karola spełniano zdrowie długiego ich życia przy wyſtrzale ſtrzelcow z ręczney broni i z mozdzierzy. Po obiedzie udali ſię Xżęta do kollegium piiarskiego, gdzie od przełożonego i profeſſorow iak naygrzeczniey byli przyymowani: czterech ſtudentow piiarskiey szkoły witali ich mowami. Zobaczywszy tam wszyſtkie ciekawości, udali ſię do farnego kościoła, gdzie od arcybiskupiego namieſtnika z wykłemi uroczyſtościami kościelnemi powitani zoſtali. Po odebranym błogosławieńſtwie powrocili do dyrektora, który wszędzie z niemi chodził, i podziękowawszy mu za wszyſtkie iego grzeczności iak nayuprzeymiey, odiechali po godzinie 5 po południu napowrot do Karlsbadu, przy tych samych uroczyſtościach, przy iakich wieżdzali.

Z Poznania d. 29. Czerwca.

Dnia wczorayszego wieczorem o godzinie 7 przybył Krol Jmć z Xciem Pruskim Henrykiem i Xżęciem Brunświckim, a o 10 przyiechała Krolowa Jmość z Xżęciem Pruskim Wilhelmem. Ulice, którędy Kroleſtwo Jchmość przeieżdzali, były napełnione wielką liczbą ludzi. Przed dom, na mieszkanie krolewskie wyznaczony, zgromadzili ſię JWW. Jenerałowie od woyska na rewią sprowadzonego, to ieſt: Grevenitz, Stockhausen-Brüsewitz, jenerał i szef regimentu tuteyszego Zaſtrow, z wielu innemi officyerami, JW. Raczyński biskup Poznański, Rydzyński biskup Chełmiński, Miaskowski biskup Warszawski, Mathy biskup Atanazyeński, sufragan Poznański, JW. Kasztelan Kwilecki, i JW. Potworowski, tudzież pierwſi urzędnicy magiſtratur, oraz znaczna liczba obywatelow tuteyszey prowincyi. Zaraz po przyieździe naſtąpiła u Krola Jmci kolacya, na którey wszyscy jenerałowie ſię znaydowali.

Na dniu dziſieyszym rano odprawiła ſię ogólna rewia regimentu tuteyszego, regimentu Stockhausen, regimentu dragonii jenerała Brüsewitz, i batalionu granadyerow Schaka.

JW. Baron de Voss, miniſter ſtanu, powracaiąc z Warszawy, przybył do tuteyszego miaſta.

Z Hagi d. 29. Czerwca.

Zelandya pełna ieſt ſtronnikow domu Oranii. Trzey Oraniści mianowani członkami nowey adminiſtracyi nieprzyięli urzedow.

Słychać, że rząd hanowerski chce zamienić biskupſtwo osnabrükskie za hildesheymskie, które ieſt przeznaczone na wynadgrodzenie dla domu brandeburskiego, i że w tem wiele trudności zachodzi. Dziennik tuteyszy pisze, że Krol Pruski doſtanie ieszcze opactwa werdeńskie i herwordskie w Weſtfalii. Granice iego maią ſię rozciągnąć od Olfy przez Kakesbeck aż do Emsy i Scheenfeldu, daley z korytem Emsy aż do uyścia Aai wypływaiącey z hrabſtwa lingeńskiego. Cały kray na wschod tey linii z miaſtem Münſter doſtanie ſię Prusom. Prezydent rządu naſſawskiego baron Cruse uda ſię do Ratysbony, skoro przyydzie do zaięcia kraiow duchownych.

Dziennik amſterdamski wyraża co naſtę-

pnie: " Mowią o odmianach naszey konstytucyi. Maią bydź ustanowione 3 kollegiia właścicieli, kupcow i uczonych. Prefekci zaraz mianowani zostaną. Każdy departament przyśle listę 40 właścicieli. Wszystko to iednak niezdaie się bydź urzędownem. „

Dyrektoryat wydał ogłoszenie w 43 artykułach względem nadzwyczayney 8letniey opłaty po ½ od 100 z dobr, a po 2 od 100 z dochodow wyżey niżeli była opłata oznaczona na d. 26 Lutego r. b.

Podług doniesień prywatnych z Szwaycaryi rząd dzisieyszy na mieysce Pana Diesbacha mianował swym ministrem w Wiedniu P. Millera co tem podobnieyszem zdaie się bydź, gdy syn dotychczasowego sekretarza stanu Millera Friedberg żeni się w wiedniu z corką iednego bogatego dworskiego agenta.

Z Genui d. 17. Czerwca.

Goniec na dniu wczorayszym przybyły z Paryża przywiozł nową konstytucyą dla naszey rzpltey, tudzież listę osób które pierwsze urzędy przez tęż konstytucyą ustanowione sprawować będą. Dotąd nic ieszcze urzędownie względem tego nie ogłoszono, lecz biega pogłoska, iż roczna płaca Dóży wynosić będzie 50,000 liwrów, płaca prezydentów wydziałów senatu 9,000 liwrów, a innych senatorów 6,000 liwrów. Senat wspólnie z obywatelem Salicetty wybierze członki ciała prawodawczego. Kray rzpltey liguryyski powiększony będzie powiatami Carosio, Seravalle, i dolinami St. Giuliano. Siła zbroyna naszey rzepltey wynosić będzie 4,000 woyska lądowego, 2 liniowe okręty, każdy o 74 armatach, 2 fregaty każda o 36 armatach, i 4 korwety.

Z Bruxeli d. 21. Czerwca.

Od nieiakiego czasu przybyła do naszego miasta z kraiow Cesars: znaczna liczba emigrantów belgickich różney klassy, a w liczbie tey znayduie się Xżna de Ligne, która w towarzystwie iedney z swoich córek niedawno tu przybyła. Xżę Aremberg w krótce tu także iest spodziewany.

Stosownie do rozrządzeń iakie nowy arcybiskup Mechliński X. Roquelaure, tudzież inni biskupi belgiccy odebrali, zdaie się, iż dla położenia końca kłótniom między duchownemi podległemi i niepodległemi dla zaprowadzenia pokoiu i iedności w kościele równa liczba użyta będzie w każdey parafii xięży nieprzysięgłych dawniey i przysięgłych. Podług tych zasad biskup gandawski Falot de Beaumont w tym momencie dyecezyą iemu powierzoną rozrządza. W tym momencie znayduie się w naszym mieście wielu znacznych Anglików, których chęć zwiedzenia obcych kraiów do miasta naszego sprowadziło.

Wczoray w wieczor przebiegł przez to miasto goniec; tym był kapitan pruski, który z Pruss wschodnich śpiesznie do Paryża dążył.

Z Ratysbony d. 22. Czerwca.

Prywatne listy z Paryża uwiadomiaią nas iż negocyacye, które dotąd odbywały się w Paryżu względem wynadgrodzeń na dniu 4. b. m. ukończone zostały przez ugodę ułożoną i podpisaną przez ministra interessów zagranicznych Talleyranda i ministrow pierwszych dworów, które interes ten dotyczył. W takowym rzeczy położeniu zdaie się, iż nie będzie więcey mowy o odroczeniu seymu, chociaż minister dyrektoryalny moguncki widząc małoważność interessów na ostatnie posiedzenia seymu wprowadzonych i nieprzytomność wielu ministrów, zgłosił się iuż do swoiego dworu, aby o chęci iego w tym względzie powziął wiadomość.

P. Fahnenberg minister austryacki, który razem sprawuie interessa Xcia biskupa leodyy-

)2(

skiego w dniach tych uczynił przełożenia różnym ministrom, a szczególniey dworów duchownych względem nieszczęśliwego położenia w iakim się znayduie Xżę biskup leodyyski, i żądał dla niego ws arcia dotąd przynaymniey, dopóki interes wynadgrodzeń ostatecznie ukończony nie będzie. Xzę biskup leodyyski od nieiakiego iuż czasu bawi w Erfurt, gdzie iak zapewniaia, kosztem Elektora i arcybiskupa Moguncкiego żyie.

Z Mediolanu d. 17. Czerwca.

Obywatel Marescalchi minister związkow zagranicznych rzpltey włoskiey pisał pod d. 6. b. m. z Paryża do wice prezydenta uwiadomiaiąc go iż z ministrem austryackim hrabią Cobenzl wszedł w rozpoznanie długów bywszey Lombardyi na izbie skarbowey i banku wiedeńskim lokowanych; donosi mu procz tego iż ministrowi austryackiemu podał ściągaiącą się do tego note, którey kopią udzielił ministrowi Talleyrand z prożbą, aby żądanie iego popierał przez wszystkie środki iakie do tego za naystosowniey sze uzna. W nocie tey obywatel Marescalchi rozbiera początek, naturę i wielośc długow o które rzecz idzie i stara się dowieśdź że patent J. C. K. M. pod d. 12. Kwietnia wydany z wielu względow szkodliwym iest prawom i interessom obywatelow rzpltey włoskiey.

Na dniu dzisieyszym obchodzono tu znaywiększą okazałością Swięto Bożego Ciała; wice prezydent, wszystkie członki rządu, głowny sztab, wszystkie urzędy sądowe i administrayyne i wielka liczba woyska tak iazdy iak piechoty znaydowali się na processyi.

Dowiaduiemy się z Mahon, że port ten na d. 27 p. m. Anglicy, Hiszpanom oddali. Dnia 10 p. m. Anglicy opuścili także Portoferaio i całą wyspę Elbę, które Francuzi dnia tegoż w wieczor zaięli. Woyska Toskanskie na wyspie tey znayduiące się, wysadzono na ląd w Baratto z wolnością udania się gdzie się im tylko podobać będzie; officyerowie od tego woyska przybyli d. 13 do Liworna, gdzie dalszych rozkazow Króla Etruryi oczekuią.

Z Berna d. 20. Czerwca.

Rada mała do członkow przez akt konstytucyi do senatu przeznaczonych, wydała okolnik następuiący: „Obywatele! protokuły względem przyięcia konstytucyi z większey części kantonow są iuż odebrane od naley rady i okazuią liczbę 228 tysięcy przyimuiących, to iest dwie trzecie części wszystkich obywatelow maiących prawo głosowania w całey Rzpltey. Uroczyste tego ogłoszenie nastąpi natychmiast iak tylko kantony, które się spoźniły, protokuły swoie odeszlą. Tym zasem rada mała dla uniknienia bezużyteczney przezwłoki w przeyściu z rządu tymczasowego do porządku ostatecznego wydała na dzisieyszym swoim posiedzeniu niżey tu położony wyrok. Jesteście, wezwani, obywatele abyscie się na dniu oznaczonym w nim znaydowali. Wyrok: Rada mała zważywszy protokuły przesłane od prefektow większey części kantonow, w których zapisane są głosy obywatelow względem konstytucyi, z kąd pokazuie się iż proiekt konstytucyi podany do potwierdzenia ludowi d. 25 Maia 1802 pozyskał iuż 228,000 głosow przyymuiących, to iest znaczną większośc obywatelow maiących prawo głosowania; stanowi: obywatele mianowani przez konstytucyą członkami senatu konstytucyynego są wezwani do stawienia się na 29 Czerwca w Bernie dla rozpoczęcia prac swoich.„ Wyrokiem swoim nad 8 b. m. zapadłym Rada mała postanowiła, iż w kantonie Lemańskim zwołany będzie oddzielny trybunał z 9 członkow złożony, który dochodzic i sądzic będzie występki przeciw porządkowi publicznemu zaszłe w tym kantonie od d. 1

Maia 1802. Dnia w którym wybuchła rewolucya (Trybunał ten d. 21 b. m. rozpoczął się w Lauzannie.)

Z Paryża d. 23. Czerwca.

Już są gotowe paszporta dla Xżny Oranii, która z Anglii na Kale i Bruxellą do Niemiec poiedzie. Syn iey Xżę następca odprowadziwszy ią, przyiedzie tu na czas nieiaki.

Ob. Demoutier adiutant pierwszego konsula, już tu powrocił z Memla. Mowią, że dwr pruski przyiął plan wynagrodzeń i tylko na potwierdzenie Rossyi i Austryi w tey mierze oczekuią, a nawet pierwsze mocarstwo już miało na to przystać. Naypięknieyszy dział w tych wynadgrodzeniach dla margrabi badeńskiego przypada, którego pierwszy konsul nie tylko na zalecenie Rossyi, ale też i z osobistego szacunku za dobre sprawowanie się w czasie woyny, chce wynadgrodzić szczegulniey. Dostanie on miasta Offenburg, Gengenbach, i Konstancyą, biskupstwo strazburskie na prawym brzegu Renu, Spirskie, iako też część palatynatu z miastem Manheymem, które ma się stać stolicą margrabstwa. Procz tego otrzyma ieszcze godność elektoralną i rząd cyrkułu szwabskiego wspolnie z Xciem Würtemberskim. Elektor bawarski rownie wielkie wynadgrodzenia dostanie: iako to Bamberg, Würzberg, biskupstwo Augszpurskie, miasto i grunt Ulm, i większą część Szwabii wyższey. Kray nad Inną zostanie przy Bawaryi. Elektor Moguncki, iako arcykanclerz S. państwa rzymskiego otrzyma pensyi roczney 1 milion ryn. Xięciu Würtemberskiemu dostaną się opactwa elwangskie, z wiefeltskie i kilka miast rzeskich w Szwabii. Dom Oranii oprocz Fuldy i Corwey zyska ieszcze miasta rzeskie Dortmund w Westfallii, Weingarten, Buchorn, i Isnę w Szwabii, nakoniec domom nassawskim dostaną się państwa duchowne nad Lahną i w Rheingawii. Wynadgrodzenia innych domow już są wiadome. Ambassador rossyyski P. Markow wiele do tego planu należał. Małe miasta rzeskie poydą na wynadgrodzenia, gdy przeciwnie Hamburg, Brema, Lubeka, Frankfurt i Noremberga zostaną w dzisieyszym położeniu. Ratyzbona będzie zawsze siedliskiem seymu.

Małżonka pierwszego konsula iuż przybyła na kąpiele do Plombieres. Gdy przeieżdżała przez Chalons wyiechał na przeciw niey prefekt aż do Epernay. Stoiąca tam załoga przyymowała ią milę od miasta. W mieście gwardya narodowa stała pod bronią, a mieszkanie prefekta, kędy wysiadła, oświecone było. Nazaiutrz odprowadzał ią prefekt do Vitri Francais, tam żegnaiąc się dostał dla swoiey żony zapieczętowany pakiecik, w którym się znaydował dyamentowy naszeynik 4000 fr. (6666 zł. i 20 gr. pol.) szacowany. W całey podroży towarzyszył konsulowey oddział karabinierow i żandarmow.

Wolność handlu miasta Antwerpii w cale nie będzie ograniczona. Ludność tego miasta tak dalece się iuż pomnożyła, że ciężko iest i mieszkania dostać.

Znany w dzieiach rewolucyynych Lecointre wersalczyk w departamencie Sekwany i Oizy głosował przeciw dożywotniemu konsulatowi Bonapartego.

Konsulowie wyrokiem swoim znieśli wszystkie klasztory i kanonie w 4 departamentach reńskich, a ich dobra za narodowe ogłosili. Zakonnicy zrodzeni w kraiach Rzeplitey otrzymaią pensye, to iest: maiący więcey niż 60 lat po 600 fr. a inni po 500.

Dnia onegdayszego konsulowie byli na na-

bożeństwie w tulierskiey kaplicy. Arcybiskup paryzki miał mszą, a kardynał legat iako arcybiskup medyolański z 7 franc: biskupami złożył w ręce pierwszego konsula przysięgę wierności.

Prefekt Hawreński wydał pod 15 t. m. do tamteyszych kupcow następuiące pismo: Pierwszy konsul odesłał mi waszą prożbę o zabronienie przywozu rafinowanego cukru. Bądźcie pewni, że rząd tak dalece zaiął się tym przedmiotem, iak tylko życzyć sobie możecie, i w krotce zaydzie urządzenie w tey mierze. Nie przestawaycie z nadzieią pracować w rafineryach waszych nad rozszerzaniem handlu narodowego cukru. „

W Monitorze czytamy: " W Paryżu za dożywotnim konsulatem Bonapartego było głosow 60,395, przeciwko zaś tylko 80. Dodadź ieszcze do tego głosy w kancellaryach 5 ministrow, tudzież sądow odwoławczych i naywyższych potrzeba, które iednak dotąd nienadeszły. Nigdy więcey ieszcze głosuiących nie było w Paryżu, iak teraz. W r. 1789 głosowało na obranie prezydenta, 14,010 osob, a za konstytucyą r. 8, 27,675 osob.

Tuteysza poczt administracya ogłosiła, że listy i pakiety do Anglii maią bydź do Dowru frankowane, i w poniedziałki, środy i soboty z Paryża, a w poniedziałki, środy, i piątki z Kale odchodzić będą &c.

Rząd ob. Noela prefekta departamentu wyższego Renu bywszego posła w Hadze i Stokolmie, tudzież astronoma de Delambra i ob. Despaux mianował dozorcami publiczney edukacyi. Ci maią obieżdzać licea i inne szkoły, i tam one zakładać, gdzie będzie naywygodniey. Costaz Villars i drugi członek instytutu narodowego przyłożą się do mianowania dobrych nauczycieli.

Z Kadyx i Marsylii miały także bydź na St. Domingo wysłane eskadry, ale teraz iuż do tego nie przyydzie.

Ma bydź zawarty osobny traktat między Francyą i Prusami, tyczący się wynadgrodzenia ostatniego mocarstwa.

Zapewniaią tu niektórzy, że pierwszy konsul będzie się widział z Krolem Pruskim w Düsseldorf.

Dnia 25. Czerwca.

Bryg Karolina, który na d. 10 Maia Gwadelupę opuścił, przybył do Bordeaux d. 17 Czerwca. Ten donosi, że jenerał Richepanse z dywizyą kontra admirała Boudet, i prefektem osadowym Lescallier przybył d. 6 Maia do Gwadelupy, i tę osadę bez wystrzału obiął. Porządek i spokoyność zupełnie tam przywrocone zostały. Jenerał Pelage dotychczasowy rządca Gwadelupy iest odesłany na okręty. O admirale Lacrosie przeznaczonym dawniey na rządcę Gwadelupy, dzisiay nic nie słychać, otrzymał iuż bowiem dymisyą. Te wiadomości o Gwadelupie i przywroceńie pokoiu na St. Domingo są dla Bo[illegible]czykow nader pożądanemi, albowiem handel ich osobliwie z ostatnią osadą nader był wielki.

Jenerał dywizyi Dekaen został mianowany jeneralnym rządcą posiadłości francuzkich w Indyach wschodnich, a jenerał Sahughet rządcą wyspy Tabago.

Wiadomo iest, że w wieczor ubodzy muzykanci staraią się na polach elizeyskich bawić publiczność, i gdy przez nieiaki czas graią, idą ich żony z tackami pomiędzy słuchaczow, zbieraiąc choyną iałmużnę. Przed kilką dniami ieden fortupianista nadaremno od 5 do 9 godziny w wieczor się trudził. Już się zbliżał moment, w którym miał głodny do domu powracać, i zgłębokim westchnieniem nad swoią nędzą, i nieczułością przechodzących, iuż chciał swoy bezużyteczny fortepian potłuc, gdy ięki iego obiły się o uszy iedney da-

my i 2ch młodych męższczyzn. Ci spuszczaią natychmiaſt kapelusze na oczy i proszą zgrzybiałego muzyka, aby im choć na moment swoiego inſtrumenta pozwolił. Dama zasłania twarz swoią kfefem. Jeden z mężczyzn ſiada do Fortepianu i zaczyna tkliwy inſtrumentalnowokalny koncert, który wszyſtkich przechodzących zachwycał. Po każdey aryi dama zbierała od słuchaczow iałmużnę dla zdumionego ſtarca, i zakażdą razą napełniała iego kapelusz. Co moment natłok ſię powiększał. Każdy zdumiewał ſię nad porywaiącym głosem, wyborną muzyką, kibicią zbieraczki, i pragnął wiedzieć coby to za czarownicy byli. Na koniec zoſtali poznani. Odzywa ſię głos iakiś! Ellevion (ieſt pierwszy śpiewak opery komiczney) iego żona Pradere. W tem momencie nikną z oczu rozrzewnionych słuchaczow, i niesłyszeli radości ubogiego, który 136 frankow od wzruszoney publiczności przez zacną śpiewaczkę zebrał.

Konsulowie dwom oſierociałym corkom po zasłużonym obrachowcy długow narodowych Denormandie wyznaczyli po 250 frankow pensyi roczney przez całe życie. Brata zaś admirała d'Eſtaing i Chatauvieux, Sioſtrzeńca zmarłego jenerała Dommartin, umieścili pomiędzy uczniami w Prytaneum.

Słychać że zawiadowca banku grunrowego otrzymał onegday przez pocztę część bankowych biletow, które mu przed 10 dniami ukradziono, tudzież donieſiono mu, iż i reśtę tymże sposobem w krótce odbierze.

Xżna Kumberlandzka była oſtatniego piątku w łazienkach Vigier przy moście tulljerskim, które iey ſię nader podobały.

Pierwszy konsul dopiero po 14 t. m. puści ſię w podroż do Bruxelli 300 gwardyi konsularney będzie mu towarzyszyć.

Doktor Hager zawiadowca biblioteki narodowey trudniący ſię wygotowaniem słownika Chińskiego zoſtał udarowany bogatym dyamentowym pierszcieniem od Imperatora Rossyyskiego.

Konsulowie wydali naſtępuiący wyrok: "Urządzenie niegdyś Król. rady ſtanu pod d. 30 Sierpnia 1784 wz ględem handlu cudzoziemcow na wyspach francuzkich Ameryki Martynice, Gwadelupie, S. Łucyi i Tabago, tak co do portow składowych, iakoteż opłaty od przywozu i wywozu towarow zupełnie potwierdza ſię. Pozwolone tym wyrokiem towary można zaraz w prowadzać, ieżli to ſię nie sprzeciwia 3mu artykułowi uſtawy d. 21 Września 1793 roku. Od zagr: sztokfiszu od 5 miriagramow opłacać ſię będzie 6 frankow.

Stosownie do wyroku konsularnego maią teraz po zawarciu pokoiu zaprowadzone bydź trybunały, iakie były przed rokiem 1789 iakoteż wszyſtkie tamtocześne uſtawy cywilne i kryminalne, tylko ich imiona w naſtępuiący sposób odmienione będą: Sąd pierwszey inſtancyi, sąd odwoławczy &c. Jch członki będą mianowane od jeneralnego zawiadowcy.

Wielka karta ieograficzna 4 departamentow reńskich ukończona zoſtanie we 3 latach, a przez to karta Kaſsyniego aż do nowych granic uzupełniona będzie. Rownież pracuią nad mappami Sabaudyi, Piemontu, Helwecyi, Bawaryi, Szwabii i Egiptu. Wszyſtkie materyały względem oſtatniey woyny są teraz zbierane i porządnie układane. Kancelarya woienna trudni ſię wyszukiwaniem czynow i opisow świetnych, ktore ſię w angielskich i niemieckich ięzykach o teraźnieyszey woynie znayduią; nakazano także tłumaczyć dzieie 7letniey woyny Tempelhoffa. Te prace kancellaryi woienney, pisze miniſter Bertier, znayduią ſię w nayiepszym ſtanie. Użytek tego inſtytutu zaczyna ſię ieszcze od r. 1681, iakoż Francya dała w

tey mierze pierwszy przykład woiowniczym i uczonym narodom Europy.

Rœderer ieden z tych ludzi, którym wiadome są tayne myśli rządu francuzkiego w ostatnim numerze dziennika, którego iest właścicielem, umieszcza wielką liczbę zapytań pomiędzy któremi znayduią się i następuiące: *Dlaczegoż pierwszy konsul nie miałby oznaczyć posobie następcy? Dlaczegoż moneta nie miałaby nosić iego wyobrażenia?* — Stosownie do tego wnieść można że mieduice, które od obięcia konsulostwa przez Bonapartego ani iednego niewybiły solda, wiele teraz mieć będą roboty. — Po wszystkich kościołach w Paryżu odbiia się teraz odgłos błogosławieństw nowego Cyrusa, który wolność Francyi przywrócił.

W gromadzie Budesheim, nie daleko Bingen, zapisano następuiące zdanie względem dożywotniego konsulatu Bonapartego:

„Ja niżey podpisany, mieszkaniec gromady Budesheim, wezwany od moiey zwierzchności, oświadczam: iż niechcę bydź ślepo powolnym, ażeby ob. Napoleon Bonaparte został dożywotnym konsulem, lecz szczerze pragnę, ażeby ob. Bonaparte w ciągu swego 10letniego konsulatu, zmnieyszył ciężkie, a przez rząd francuzki nałożone podatki, urządził wypłatę naszych długów, sprawiedliwość dla ubogich i sierot tańszą uczynił, wolność kupowania własnych towarów bez cła, mieszkańcom przywrócił, słowem, ażeby naszemu okręgowi Moguncyi przez woynę zadłużonemu, dał uczuć skutki oycowskiego rządu. W ten czas nie będę od tego, ażeby ob. Napoleon Bonaparte, okazawszy się oycem nas nieszczęśliwych, styr państwa dłużey utrzymywał. Zostać na całe życie pierwszym konsulem, podług mego zdania, nie iest dobrze, ani dla ob: Bonaparte, ani dla kraiu. Wzmagaiąca się starość, czyni ludzi słabemi, a w tym razie konsulat stałby się prawdziwym dla ob. Bonparte ciężarem, a dla kraiu nie byłby żadną pomocą. Niechay więc dla zdobywcy po dwakroć Włoch, i twórcy pokoiu w Europie, wyznaczona będzie znaczna pensya, któreyby w spokoyności używał.

podp: *Jan Zimmerstätt.*

Z Florencyi d. 14. Czerwca.

Gazeta tuteysza ogłasza edykt królewski w tey osnowie: „J. K. Mość nasz Monarcha postanowiwszy podług przykładu Królów swoich poprzedników osobiście odebrać roku tego, pierwszego swego szczęśliwego panowania, odnowienie przysięgi wierności i posłuszeństwa od senatu florenckiego iako reprezentanta stanow Etruryi i od magistratu cywilnego florenckiego, rozkazuie, iż w dzień święta nadchodzącego S. Jana z zwyczaynemi uroczystościami odnowienie przysięgi nastąpi w wielkiey sali pałacu zwanego *Pallazzo Vechio*, gdzie się uda J. K. Mość, to iednak przeszkadzać na potem nie będzie obchodzeniu uroczystości cywilnych, które w wigiliią i w sam dzień S. Jana iako patrona stolicy obchodzić się zwykły. Dan d. 10. Czerwca 1802. podpisano: *Ludwik.* Niżey *V G. Mozzi. J. B. Nuti.*"

Dowiaduiemy się z Rzymu, iż d. 9. przybył gońcem officyer z gwardyi pierwszego konsula, który udał się nayprzód do kardynała sekretarza stanu, a potem na audyencyą do Papieża w towarzystwie obywatela Cacault był wprowadzony. Xiądz Monteforte nowy arcybiskup neapolitański na d. 7. b. m. Rzym opuścił i udał do swoiey dyecezyi.

DODATEK

DO Nru. 56.

GAZETY KRAKOWSKIEY.

We Srodę Dnia 14 Lipca 1802.

Wiadomości tyczące się Wynalazkow.

Do Medyolanu przybyło wiele skrzyń z przedziwnemi machinami, wynalazku świałtego professora mechaniki Morosi w szkole głowney w Brescia. Jedna z tych machin służy do gręplowania i przędzenia iak naycieniey bawełny. Dzieci od 3 do 14 lat mogą tą machiną poruszać. W drugiey można za iednem razem trzy pończochy iedwabne razem robić, i tak są gładko robione, iak sławne angielskie pończochy. W trzeciey poruszaney wodą, robią się wszelkiego gatunku wstążki. Kilka małych dziewcząt mogą w iednym dniu kilka tysięcy sążni wstążek zrobić, i tak osobliwiey iest urządzona, iż iak iedna nić pęknie, cała machina stanie. Rzplta Włoska winna te machiny, które iey handlowi znaczny przyniosą użytek, staranności wiceprezydenta Melzi.

Wynalezione przez OO. Smith i Luchet, fontanny filtruiące, czyli czyszczące wodę, publicznie doświadczane były w Paryżu. Woda sadzawki w ogrodzie roślin, iako też rzeki Gobelin, zaplugawiona przez rożne nieczystości zgarbarniow, farbierniow i fabryk krochmalowych pochodzące, pierwiastkową czystość odzyskała. Przez doświadczenie czynione w Werssalu, biała woda ze stawow stała się podobną do wody z opoki wytryskaiącey i t. d.

Ob. Vallet w Paryżu w sali na pierwszym piętrze, do ktorey przez podworzeć iśdź trzeba było, umieścił iednę z tablic korrespondencyynych, drugą na podworcu. W przytomności prefekta czynił kommunikacyą mowy. Na dole wydał dla gorney tablicy następuiące wyrazy: " Gieniusz nie zna granic. " Słowa te zupełnie powtorzone zostały od tablicy na pierwszym piętrze. Prefekt podał gorney tablicy słowa: " Nie masz więcey cudu, ,, które podobnież iak powyższe powtorzone zostały. Przez siłę, poruszenie czyli sztukę dzieie się ta telegraficzna kommunikacya; lecz iak? to iest taiemnicą wynalazcy. Dosyć że on potrafi tę telegraficzną kommunikacyą na 4 i 5 mil utrzymywać, chociażby te mieysca nawet rzeka przedzielała.

Zwyczay do naśladowania.

Wieżdżaiąc do pewnego miasta, spotykam liczną processyą; smutny odgłos trąb przekonywa mnie, że to iest obchod pogrzebowy; zwłoki niesione do grobu, były officyera, który w kwiecie wieku, zabity był od iednego z swych przyiacioł, sposobem używanym między temi, który się mienią bydź ludźmi *honoru*. Za zwłokami iechał powoz czarnym kirem okryty, na nim siedział człowiek, maiący twarz czarną słorą pokrytą. Wziąłem go za brata albo za naybliższego krewnego nieboszczyka. — " Mylisz się (powiada mi pewny z przechodzących) iest to zaboyca nieszczęśliwego, prawo zaś nakazuie u nas, aby ten, co zabił drugiego w poiedynku, przytomny był na obchodzie pogrzebu iego. ,, — Zwyczay ten zdawał mi się wyborny i w rzeczy samey, iestże środek skuteczniejszy do przytłumienia tey nieszczęśliwey namiętności? możesz bydź co bardziey rozdzieraiącego, iak widzieć przed sobą ofiarę krwawey i niesprawiedliwey zemsty, i słyszeć ięki krewnych i przyiacioł zamordowanego. " O to, mowi nieutulona żona, potwor, który mi wydarł małżonka ,, o to, mowią dzieci, o-

krwawy, co zabił oyca naszego „ o to ten, wołaią ubodzy, który nam wydarł dobrodzieia. „ — Kiedy sobie wystawię, co zbrodniarz cierpieć musi, kiedy słyszy te skargi, kiedy spoyrzy na publiczność, wyrzucaiącą mu występek iego, nie wiem, czylibym niewolał leżeć martwy pod śmiertelnym całunem., iak bydź na iego mieyscu.—Dla ocalenia honoru swego walczy się, mówią nierozsądni: ia przeciwnie myślę: bo nie iestże to raczey hańbą, popełnić czyn szkaradny i naywystępnieyszy, ponieważ naprawić go nie iest w mocy naszey. Brzydziemy się zboycą na drogach rozbiiaiącym; ia małą upatruię rożnicę, między nim i człowiekiem złośliwym, zemstą zapalonym, posyłaiącym wyzwanie do przyiaciela, chyba, że ostatniego tym się usprawiedliwia, że kilku dniami wprzody przeciwnika swego ostrzega. Chce go zabić a nikt temu nie przeszkadza, i owszem naypoufalsi przyiaciele, przykładaią się do mordu—a dla iakichże przecię przyczyn, to okrutne spełnia się barbarzyństwo? częstokroć dla tak mało znaczących, iż naysurowsze trybunały, nie znalazłyby w nich powodu do kary naymnieyszey. Kiedy więc nieszczęśliwa ludzkość, nie może używać wiecznego pokoiu, i nadzieia ta iest przywidzeniem, wylewaymy krew za oyczyznę, ale nie zabiiaymy się iak podłe zwierzęta. Niech prawa spory nasze roztrzygną, i zostawmy społeczeństwu staranie względem wydania wyroku, czyliśmy dobry, lub zły czyn popełnili.

CENA ZBOZ

Na targu w Krakowie d. 13. Lipca 1802.

Korzec Pszenicy	zł. pol.	24	do	27.
— Żyta	—	20	—	22.
— Jęczmienia	—	14	—	17.
— Owsa	—	11¼	—	13.
— Groch	—	20	—	21.
— Kaszy iaglaney	—	38	—	44.

W Wiedniu d. 3. Lipca.

Meca wynosząca 15 naszych garcy:

— Pszenicy	zł. pol.	18	do	27.
— Żyta	—	16	—	21.
— Jęczmienia	—	11	—	13.
— Owsa	—	6	—	9.

W Brynie d. 2. Lipca.

Meca Pszenicy	zł. pol.	21	do	25.
— Żyta	—	18	—	21.
— Jęczmienia	—	13	—	15.
— Owsa	—	8	—	10.
— Prosa	—	15½	—	16½.

W Gdańsku d. 26. Czerwca.

Szefel czyli pół korca naszego w monecie pruskiey:

— Pszenica	zł. pol.	13½	do	18.
— Żyto	—	9	—	10.
— Jęczmień	—	6	—	7½.
— Owies	—	4¼	—	5.

DONIESIENIA.

C. K. sądy szlacheckie Lubelskie Galicyi zachodniey, oznaymuią tym Edyktem Ur. Janowi i Katarzynie z Boguckich Zegeny małżonkom, że Urodzony Paweł i Franciszka Boguckie małżonki u sądow tych przeciwko nim i Janowi Ryszkowskiemu w sprawie zapłacenia summy 149 czer: zł. 9 zł. pol. z prowizyą, żałobę na nich podali, i o pomoc sądu, ile sprawiedliwość wymaga dopraszali się.

Gdy zaś sądy te nie maiąc wiadomości gdzie oni zostaią lub czy w cale w C. K. kraiach dziedzicznych znayduią się im patrona tuteyszego Obniskiego, z ich szkodą i ich kosztem zastępcą postanowiły, z którym proces ten podług ordynacyi sądowey rozpocznie się: i ukończony zostanie; oni przeto Edyktem nimieyszym tym końcem upominaią się: ażeby w czasie przyzwoitym to iest: w 90 dniach excypowali, albo ieżeli iakie maią prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłali, albo nakoniec innego patrona obrali, tego sądom tym wymienili i podług przepisu tych srzodkow prawa używali, które do obroney swey sprawy za nayskutecznieysze osądzą, gdyż inaczey wszelką niedogodność z zaniedbania wynikaiącą podług opiewu C. K. praw, samiby sobie przypisać byli winni. Dan w Lublinie dnia 22. Kwietnia 1802.

Gołaszewski.
Wydzga.
Wrabetz.

Z Rady C. K. Sąd: Szlach: Lubel: Galicyi Zachodniey.
Dostenberg.

Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa, podaie do wiadomości: iż rzeczy rucho-

me po zbiegłym Janie Libickim pozostałe, iako to: towar mydlarski, stolarszczyzna, i sprzęty rożne dnia 17 Lipca r. b. o godzinie 9 zrana w kamienicy Nr. 544 na Floryańskiey ulicy przez publiczną licytacyą więcey daiącemu za gotowe pieniądze sprzedawane będą.

Wszyscy zatym chcący sobie te rzeczy nabyć, maią się na zwyż wyrażonym terminie, i mieyscu znaydować. Dan w krakowie dnia 8 Lipca 1802.

J. Gellinek.
Łodziński.
Pohlberg.

Z Rady Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krakowa.
Hohn.

Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa podaie do wiadomości, iż rzeczy ruchome po śmierci Szymona Kuchcińskiego pozostałe, iako to: mosiądz, miedz, żelazo, suknie i sprzęty domowe na dniu 19 Lipca r. b. o godzinie 10 z rana w kamienicy w Ulicy S. Mikołaia pod Nrem 640 stoiącey przez publiczną licytacyą więcey daiącemu za gotowe pieniądze sprzedawana będą.

Wszyscy zatem chcący sobie te rzeczy nabydź, maią się na zwyż wyrazonym terminie i mieyscu znaydować. Dan w Krakowie d. 22 Czerwca 1802.

J. Gellinek.
Łodziński.
Pohlberg.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stołecz: Krakowa.
Hohn.

Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa podaie do wiadomości, iż nie pierwsza połowa podług omylnie wydanego edyktu dnia 18 Czerwca r. b. ale druga połowa urzędownie na 2239 zł. ryń. 22 ½ kr. oszacowana, kamienicy Zakulskich tu w Krakowie na ulicy Grodzkiey pod Nrem 38 sytuowaney Jmc Pani Maryanny Zakulskiey teraźnieyszey Michalczewskiey własney, iako to pierwszę piętro całe, trzecie piętro całe, 2 małe piwnice pod sienią i sklepikiem i połowę strychu od ulicy Grodzkiey przez publiczną licytacyą na terminie iuż w pierwszym Edykcie wyznaczonym, to iest dnia 21 Lipca r. b. o godzinie 10 ranney tu na Ratuszu pod następuiącemi warunkami, iuż w pierwszym edykcie wyrażonemi to iest.

1mo Iż każdy licitant przed licytacyą, dziesiątą część szacunku tytułem Zakładu delegowaney kommissyi złożyć, i 2do resztuiącą zaś summę kupna, odtrąciwszy tylko wyderkaffy na teyże połowie kamienicy zostaiące, w przeciągu 14 dni od aktu licytacyi do depozytu tuteyszego pod ostrością prawa złożyć obowiązanym będzie więcey, daiącemu sprzedana będzie.

Wszyscy zatym wierzyciele hypothekę maiący, którzy iakie pretensye przeciwko tey drugiey połowie kamienicy mieć sądzą, zapozywaią się pod rygorem iuż w pierwszym Edykcie wyrażonym, to iest aby nie czekaiąc osobnego zapozwania w tym dniu stawsiąc prawa swoie wykazali, gdyż w przeciwnym razie żadnego prawa więcey ani do tey połowy kamienicy ani do iey kupiciela mieć nie będą mogli, ale swoiego zadosyć uczynienia z ceny sprzedaży albo z inney substancyi swego dłużnika poszukiwać powini będą.

Dan w Krakowie dnia 8 Lipca 1802.

J. Gellinek.
Łodziński.
F. Pohlberg.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stołecznego Krakowa.
Hohn.

Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa podaie do wiadomości, iż dwie Kamienice po ś. p. Filipie Walterze de Kronek pozostałe, w wydziale II. pod Nrem: 85 i 86, w ulicy Długiey stoiące, urzędownie na 2943 ryń: 35 kr: oszacowane, (gdyż pierwszy termin licytacyi dla nieprzytomności kupcow upłynął) dnia 20 Lipca r. b. o godzinie 10 z rana przez publiczną licytacyą tu na Ratuszu więcey daiącemu, za gotowe pieniądze sprzedawane będą, i więcey podaiącemu według §. 436 K. S. należy, ażeby długi tę kamienicę ciążące, ieżeliby wierzyciele przed ułożonym wypowiedzeniem długu zapłacenia akceptować nie chcieli, względnie na szacunek na siebie przyiąć. — Wszyscy zatym wierzyciele, ktorzyby iakowe

pretensye do wzwyż wyrażonych kamienic, czyli to prawem długu, czyli też z dziedzictwa wynikaiące mieli, aby swoie prawa im służące wykazali, równie na naznaczonym czasie, mieyscu znaydowac, i swoie prawa okazac powinni, gdyż inaczey wzwyż naznaczony termin uchybiwszy, żadnego prawa więcey ani przeciwko tych kamienic, ani ich nabywcow mieć nie będą. W Krakowie 19 Czerwca 1802.

J. Gellinek.
Łodziński.
Pohlberg.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stołecznego Krakowa.
Hohn.

Wiadomość o używaniu Spirytusu Mydlanego za pozwoleniem Prześ. C. K. Gubernium zachodniey Galicyi Fabrykowanego.

1) Wywabia ten spirytus wszystkie plamy na suknie lub materyi z tłustości, dziegciu, smoły i mazi napuściwszy niem plamy, i piorąc tak długo, wodą czystą miętką, aż spirytus zewszystkiem wyydzie.

2) Można onego także używać do golenia i umywania się, ponieważ mieszany z wodą letnią miętką daie pianę naypięknieyszą, i zrobi powtore ciało piękne, czyste i dolikatne wlawszy kilka kropel w wodę do umywania się.

3) Czwarta część spirytusu tegoż zmięszana z trzema częściami wody czystey iest sposób naylepszy do chędożenia obrazow lub portretow, lecz obmywawszy one czysto, dopoty chustką białą płocienną obcierać trzeba, dopoki zewszystkim nie wyschną.

4) Spirytus ten także goi wszystkie puchlizny i siniaki z uderzenia albo ztłuczenia się pochodzące, kiedy członek skaleczony nim się myie, i chustka płocienna w onym maczana tak długo się przykłada, aż boleść wcale ustaie.

5) Także on iest naylepszem lekarstwem na ręce od mrozu spuchnięte, alba napękane, kiedy sobie kto tym spirytuszem co rano i wieczor ręce dobrze zaciera.

6) Gdy ten spirytus nie tylko członki wzmacia, lecz i rozpędzania i ulżenia boleści moc posiada, można iego na rany, leiąc kilka kropel w one, na łamanie kości, kurcz i romatyzm z naylepszym skutkiem używać smarując członek cierpiący boleść spirytusem tym, i wystrzegaiąc się wiatru. Podobnież rozpędza wszelką puchlinę, i członki podwoyne okazuiące się zmięszany z wodą do kąpieli używać się maiącą. Czyni także ulgę w boleści zębow i goi wszelkie guzy.

Dostanie tego spirytusu u JPana Józefa Jerzego Trasslera Drukarza i Księgarza mieszkaiącego na ulicy Grodzkiey pod Nrem 229.

W flaszkach połkwartowych po zł. ryń. 1 kr. 8, w kwaterkowych po kr. 34 w połkwaterkowych po 17 kr. Kto razem bierze za zł. ryń. 10 ma sobie przyznane 10 od sta rabatu.

C. K. sądy szlacheckie Lubelskie Gallicyi zachodniey oznaymuią tym Edyktem JPanu Michałowi Szydłowskiemu, że Urodzony Józef Suski, u sądow tych przeciwko niemu i Ur: Ignacemu Jazwińskiemu zapłacenia summy 332 czer. zł. 11 zł. pol. w złocie winney c. s. c. żałobę na niego podał, i o pomoc Sądu, ile sprawiedliwość wymaga dopraszał się.

Gdy zaś Sądy te nie maiąc wiadomości, gdzie on zostaie, lub czy w cale w C. K. kraiach dziedzicznych znayduie się, iemu patrona tuteyszego Kretowicza z iego szkodą i iego kosztem zastępcą postanowiły, z ktorym proces ten podług ordynacyi sądowey rozpocznie się i ukończony zostanie, on przeto Edyktem ninieyszym tym koncem upominaia się, ażeby w czasie przyzwoitym to iest: w 90 dniach sam się stawił, albo ieżeli ma iakie prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec innego patrona obrał, tego Sądom tym wymienił i podług przepisow tych środkow prawa używał, ktore do obrony swey sprawy za nayskutecznieysze osądzi, gdyż inaczey wszelką niedogodność z zaniedbania wynikaiącą podług opiewu C. K. praw samby sobie przypisać był winien.

Dan w Lublinie d. 24. Marca 1802.

Gołaszewski.
Wrabetz.
Münch.

Z Radz C. K. sądow Szlacheckich Lubelskie Galicyi Zachodniey.
Sahaneck.